

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. malega travna 1916.

Leto XVII.

Pod gradom.

Visoko v oknu grajskem
graščak bogat sloni,
z brezčutnimi pogledi
po svetu v dol strmi.

Pod gradom pa počiva
prosjak upadel, bled;
na licih se pozna mu
trpljenja, bede sled.

V ponosno grajsko stavbo
pogled solzan upre
in tožno beseduje,
ko nje lastnika vzre:

„Jaz kakor ti sem človek,
in v meni srce to
za srečo in veselje
kot v tebi je čutnó!

Pomankanje moreče
in bol le moj sta del,
od davnih let otroških
še nisem bil vesel.

Od hiše hodim k hiši,
in le, kar podeli
usmiljena mi duša,
to mene preživi.

In kjer me noč doide,
tam posteljo dobim,
pod drevjem v travi danes,
na skednju jutri spim.

Ti pa v prekrasnem gradu
razkošno tu živiš,
od sreče v dar prejemaš
vse, česar si želiš.

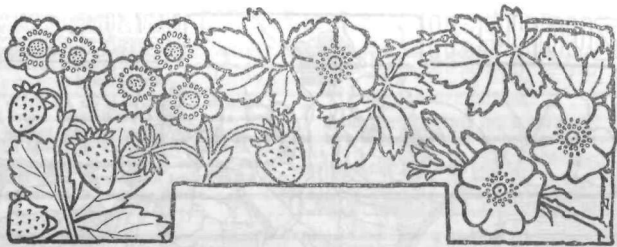
A če te jaz ponižno
za dar poprosim mal,
z nevoljo daš mi vinar,
ko si me opsoval!

O, vi, ki le dobrote
uživате sveta,
vi, ki ste do trpinov
brezčutnega srca:

Za en vsaj dan naj sreča
vas zapustila bi
in v haljo siromaka
naj vas zavila bi!

Pod haljo to spoznali
ubožcev bi gorje—
to morda omečilo
vam trdo bi srce!”

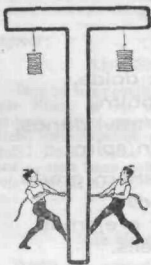
Fr. Rojec.

CVETINOMIRSKI:

Večer v gozdu.

I.

inka je vriskaje planila iz sobe, njene kakor vedro nebo čiste oči so sijale v tajnem žaru.

»Pozno je že, maminka... zdaj grem!...«

Vsa vroča in zardela v ljubka obla lica se je urno zasuknila in pokazala materi z iztegnjeno desnico skozi odprto okno v daljavo, od koder so mrko in temno pošumevali širni gozdovi.

»V tisti Komatarjevi globeli so, kajne, tam, kakor zadnjič?«

»Ravno tam. Pa povej očetu, da morajo priti danes prej domov kakor sivočiči; reci, da bo večerja kmalu gotova. — Na, tu imaš jerbašček; vse je v

njem: mlinci, malo gnjati in steklenica tepkovca... Lačni in žejni so atek in Poldek in Karlek, zato hodi hitro, da ne bodo predolgo čakali na to borno malo južino!«

Tinka se je napotila; lahki jerbašček v desnici, glavo nekoliko na levo nagnjeno, je s skočnimi koraki stopala po stezi preko pisanega travnika, gibki život v hoji rahlo zibaje. Mati je stala pred hišo na pragu in zrla dolgo časa za njo; ko ji je izginila hčerka za ovinkom izpred oči, je upognila hrbet, oči hipoma orosele od sreče, stopila nazaj v vežo in se zopet zatopila v delo.

Solnce je stalo še visoko na nebu, toda njegova toplota je ginila vedno bolj. Iz doline je zapihljaj mlačen predvečerni vetrič in se začel poigravati s Tinkinimi kostanjevimi lasmi, ki so lili deklici v bujnem neredu čez tilnik na pleča. Tinka je nehote zavrisnila; božajoči, lica, tilnik in vrat poljubljaajoči vetrič ji je del tako dobro, kakor da ji vliiva kdo prav počasi in previdno med v usta. Ta mlačni vetrič, to milo nebo, ta sijajna vedrina vseokrog — tako bi vedno rada hodila preko pisanih travnikov, misli vse svetle, v sanje se izpreminjajoče... Spočetka je mislila na očeta in na

bratca Poldka in Karleka, ki jim nese zdaj nekoliko male južine: tam v Komatarjevi globeli so vsi trije in suše seno; tačas, proti večeru, delo najbrže že dokončavajo: z grabljami v rokah grabita bratca seno, ga valita proti vozu in delata tam velike kupe, oče pa zabada v te kupe velike štirioglate vile in meče seno na voz... Pa pride Tinka in jim prinese malo južino; posedli bodo pod tisto staro krivenčasto lesniko koncem laza in bodo jedli in pili; potem pa zopet delo; tudi Tinka bo pomagala bratcema grabiti... In ko se bo znočilo in bo delo popolnoma končano, bo oče vpregel pred voz volička in bo pognal s hripavim, zateglim glasom, kakor pogonjajo Dolenjci: »Hi-hôt!... Laj-seb! Šti-šti-o-o-hô-o-ôt!« — Otroci Tinka, Karlek in Polde, pa bodo legli vrhu voza na mehko, dišeče seno, pogovarjali se bodo, zrlji v nebo na zvezde in se bodo prepevaje peljali domov... Tinka se je veselila snidenja z očetom in z bratcema, veselila se vožnje nazaj proti domu in z nemirnostjo je pričakovala tistih lepih trenutkov...

Vedno bledejša in mehkejša je prihajala solnčna svetloba, kolikor dalje je hodila Tinka. Barve neba, gozdov, njiv in travnikov so temnele, a narahlo in za oči tako blagodejno, da je Tinka sredi pota hipoma obstala in se začudeno ozrla okrog sebe: Tako lepi in sveti in čisti sta se ji zadrželi nebo in zemlja in poleg tega tako tajinstveno skrivnostni, kakor še nikdar do zdaj... Že so se oglašali v grmičevju na vsaki strani steze ptiči, že so začeli bajno in čarobno žgoleti ter prepevati svoje večerne pesmi, ki so se v čudoviti harmoniji skladale z nastajajočim sladkim večerom, s tistimi dolgimi, čez polje legajočimi sencami, s tisto šumečo, od neba do zemlje razlito višnjino in s tistim čvrčanjem murnov v visoki travi, tako da se je zdelo človeku, kakor da čvrči vse ozračje okrog njega venomer isto uspravanko: »Čr-čr-čr-r-r-r... Č-ri-č-ri-č-ri-i-i-i... Čr-čr-r-črrrr...«

Tinka je poslušala ptiče v grmičevju, poslušala je murne v dehteči travi, zatopila se je v mehko višnjino neba in je stopala vedno bolj počasi po stezi proti gozdom, ki so se razprostirali pred njo v daljavi; sladko in dobro ji je bilo pri srcu, njene misli so postale kakor omamljene od tolike lepote; hipoma je pozabila na tisto veselo vožnjo nazaj domov, pozabila na bratca in na očeta in le še kakor v sanjah se je spominjala, kam se je bila pravzaprav napotila; zakaj njeno srce je bilo očarano od prelesti večera, očarano od ugašajočega, za gore tonečega solnca in od vseh pre-sladkih, skozi mehko ozračje zvenečih pesmi ptičev in murnov...

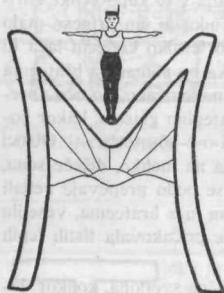
(Dalje.)

IVO TROŠT:

Glava ali vrh.

Basen.

lad gospodar je sezidal ob razpotju na svojem polju lično znamenje in postavil vanje več podob svetnikov-priprošnjikov. Pozneje je zasadil na levo in desno od povsod vidnega znamenja mlado lipo. Dobro se jima je godilo v rahli poljski zemlji in naglo sta rasli. Kmalu je njuna senca objemala poljsko znamenje. Varovali sta ga tudi piša in plohe, obsipali s cvetjem ter širili okrog prijeten vonj.

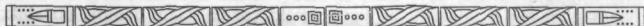
Lipi sta raztezali globoko v zemljo in daleč okolo sebe naglo se debeleče koreninice, ki so si vsak dan prijazno podajale roke v vlažni sočni zemlji prav pod znamenjem. A ne samo to, korenine so bile leto za letom obsežnejše ter so dvigale tla z znamenjem vred nad seboj. Lično znamenje se je nagnilo letos na levo, drugo leto na desno, tretje naprej in se podrlo.

Gospodar pride pogledat nesrečo in pravi: „Lipi sta vsega krivi! Posekati ju moram.“ —

Res vzame sekiro ter poseka lipi. V poslednjih vzdihih na tleh sta žalovali za izgubljenim življenjem. Prva opomni tovarišico: „Ko bi naju bil že prej posekal, nego se je podrlo znamenje, bi vsaj ono še ostalo; sedaj smo vsi trije izgubljeni. Ali sva medve vedeli, kaj bo, ko se nama je godilo dobro?“

Druga pa pristavi: „Že ko naju je vsadil, bi bil človek lahko vedel, da dvignejo najine korenine znamenje in ga podro, ker sva preblizu in vsak dan bliže zidu. Sedaj šele vidi nesrečo in se jezi. In vendar ima človek tam glavo, kjer imamo me drevesa komaj — vrh!“

S tem prepričanjem sta končali bujno življenje.

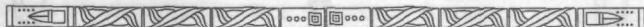
Molitev.

*Dolga je njiva, široka,
kjer orjem;
in težka je zemlja,
kjer sejem,
sadim si bodočnost.*

*Daj mi moči, o, Bog — moči,
da ne podležem v tem boju!*

Leopold Lovšin.

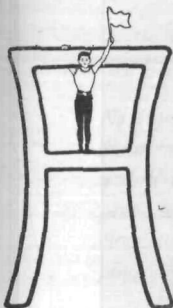
LADISLAV OGOREK :

Josip Stritar.

Ob osemdesetletnici njegovega rojstva.

Rasti, sinek; dober, blag ostani,
materi veselje in očetu;
ti ljubežen domovini hrani,
če si tudi rojen v tujem svetu!

Josip Stritar: Otroku.

spang se imenuje kraj pri Dunaju, kjer je v tihem svojem zavetju praznoval dne 6. marca t. l. osemdesetletnico svojega rojstva odlični znanec in prijatelj slovenske mladine, eden naših prvih in najslavnejših mož — Josip Stritar!

Znanec in prijatelj slovenske mladine? Da! Saj ni med nami nikogar, ki bi ne poznal njegovega imena! Mesto in vas, kmet in gospod, šola, koč, hiša in grad ga pozna! S svojimi deli si je ugladil pot v slehrno slovensko srce. S posebno skrbnostjo in nežnostjo se je približal slovenski mladini ter jo objel z vso gorkoto in iskrenostjo svoje ljubezni!

„Pod lipo“, „Jagode“, „Zimski večeri“, „Lešniki“, — to so vidni in neminljivi spomeniki te skrbnosti, nežnosti in ljubezni! Stritar živi in bo živel tudi še potem, ko umrje telesno — v svojih delih bo živel, živel bo v duši bodočih slovenskih rodov še do konca dni! Tako je življenje pesnika - umetnika Josipa Stritarja!

Ko je bil l. 1902. odlikovan s Franc-Jožefovim redom, je pisal o Stritarju tudi „Zvonček“ (III. letnik, str. 22—23). Danes nam ni treba ponavljati tistega, kar smo takrat povedali o njem. Danes govori v našem listu takorekoč Stritar sam! Namenoma smo odbrali iz obilice njegovih spisov le majhen del vezanih besed, da spoznamo iz njih čuvstvovanje in mišljenje, dušo in srce tega izrednega slovenskega moža, ki si je še v tej visoki starosti ohranil v zdravem telesu zdravo dušo!

Kaj je bistvo, jedro, glavna poteza njegovih spisov? Stritar sam govori: „Rodoljubje, globoko v otroškem srcu že ukoreninjena ljubezen do domovine v zvezi in soglasju z ljubeznijo do vsega človeštva govori vsakemu, ki ima srce in razum, jasno in krepko iz teh spisov v vezani in nevezani besedi, usmiljenje govori iz njih in sočutje z vsem, kar trpi na svetu.“

Sam, kar ima, Sloven si je priboril,
ni stal pričakujoč pomoči tuje;
tako je prav! Samo, kar sam si storil,
zares se tvoje delo imenuje.
Pogum! Sam sebi zvest Slovenec bodi,
in stal ne bodeš zadnji med naródi!

Josip Stritar: Pokonci glave!

Oj, skloni kvišku spet se, draga mati,
Slovenija, oči povzdigni solzne svoje;
glej, mir in sprava zopet je med brati,
nesreča združila je sine tvoje;
ne le za zdaj! Gorje njegovi duši,
kedor med brati mir nam zopet ruši!

Josip Stritar: Pokonci glave!

In kakšen smoter je imelo njegovo delo? Zopet odgovarja Stritar sam: „Ne v neveselo preteklost nazaj, naprej v lepšo bodočnost sem kazal vedno rojakom svojim! Idealista sem se imenoval in se imenujem odločno in ponosno; geslo moje je bilo vedno: Sursum corda — srca kvišku!“

Tako se glasi beseda moža, ki je vse svoje življenje posvetil z delom blaginji slovenskega naroda! Stritar nam je vzor neumorne deloljubnosti, neizčrpne domovinske ljubezni, moškega značaja ter plemenitega srca!

Naj zaključimo te skromne vrstice, čestitajoč Josipu Stritarju v imenu hvaležnovdane slovenske mladine ob osemdesetletnici njegovega rojstva, z veličastno njegovo pesmijo:

Mladini.

*Na tujem, zgodaj ločen že od doma,
živim med glasnim hrupom tihe dni;
a duh mi brez miru po svetu roma,
pretekle in sedanje zre stvari;
človeštva gleda trudapolna pota,
povsod trpljenje, siromaštvo, zmota!*

*Golobu trudnemu enak pokoja,
tolažbe žejen vrača se domu;
a lice tvoje, domovina moja,
tolažbe mu ne daje in miru.
Dežela lepa, ljudstvo krepko, zdravo.
A kdo mu kaže pot do sreče pravo?*

*O, naj molčim, kaj srce tu mi čuti,
da huje ne razvnamem starih ran;
obup zagrinja v temne me peruti:
kedaj zasije nam rešenja dan!
V tej žalosti me glas tolažit hodi,
sladak, dobrikov glas: Ti miren bodi!*

*O tebi govori mi, oj, mladina!
Da tebe ni okužil smrtni strup;
obupati ne sme še domovina,
ti cvet si njen, ti sladki njen si up;
za vse, kar lepo, blago je in sveto,
za dragi dom srce je tvoje vneto.*

*Čuj milo prošnjo brata v tuji zemlji,
dasi neznan, po rodu brat sem tvoj;
nikar mi upa zadnjega ne jemlji,
ko vse se maja, ti mi trdno stoj!
Da ti ne vgasne v prsih ogenj sveti,
o, hrani, brani ga, skrbnó ga neti!*

*Um bistri si, srce si blaži — v čisli
srce li bodi vedno in povesod;
ko ljubiš domovino svojo, misli:
Človeku brat je človek, rodu rod;
preganjanja se pazi in razpora,
sovráštvo v srcu ne dajaj prostora!*

*Pot ravna, vedi, prava je edina,
nje v vsem dejanju drži se zvestó;
hinaustvo, laž je grehu korenina,
resnica naj nad vse ti sveta bo!
Kar misliš v srcu, to v dejanju kaži,
ni sebi se, ni drugim se ne laži!*

*V katerikoli kdaj se ti podobi
približa izkušnja, trdno stoj!
Ko boj divja, ne omahuj v zvestobi!
To prošnja moja je, to nauk moj.
Dokler ji bodeš zvesta ti, mladina,
ničesar ne boji se domovina.*

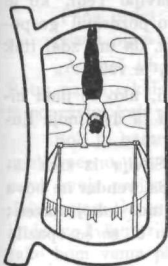

Bob in Tedi, dva neugnanca.

Po John Habbertonovi knjigi „Helenina otročička“ po svoje pripoveduje dr. IVO ŠORLI.
(Dalje.)

II. POGLAVJE.

UJEC HARO SE JE BAL RAZBOJNIKOV !

a, gospod Haro je poznal voz, ki se je bližal. Bil je voz gospodične Silvije ali pravzaprav njene mame. Le eno upanje je še ostalo: da namreč morda vendar ne sedi gospodična notri, nego le njena mati, ki ga ni še poznala, ali pa da gre voz celo prazen kam. — Gospod Haro je tako napenjal oči, da Tedijeva nepretrganega „koješa bjačat“ in njegovega tuljenja skoro še slišal ni več. No, zdaj ni bilo več dvoma: v vozu sta sedeli dve dami, ena starejša in ena mlajša — onidve! . . .

Treba se je bilo naglo odločiti. Z vsako roko je pograbil ujec Haro enega nečaka, stlačil vsakega v en kot kočije, naglo potegnil spet uro iz žepa, odprl zadnji pokrovec, da so se videla kolesca, in je rekel, vse to v eni sapi: „Na, Tedi, da boš enkrat sit! Toda takoj se nehaj drefi! In kolikor se moreta, se nazaj tiščita! Razumeta? Čisto nazaj, da nas ti dve dami v vozu, ki pojde zdaj mimo, ne bosta videli! Tako! Niti premaknita se mi ne!“

Še enkrat se je previdno sklonil in je videl, da je ona druga kočija že tu. Vrgel se je torej tudi sam nazaj, prepustil uro Tediju, razpel roke od enega kraja do drugega, da bi mala dva ne mogla preko, in je celo sapo pridržal, tako je bil razburjen. — Zdaj, zdaj . . . Evo, konji obeh kočij so že vstric; še en trenutek, in gospod Haro bo rešen: dami bosta videli kvečjemu njegove zamazane hlače . . .

V tem hipu je začutil, kako je Bob potisnil njegovo roko vstran, in ves trd od groze in jeze je zaslišal njegovo zmagonosno kričanje in klicanje:

„Ho-ho, saj je samo gospodična Silvija! Gospodična Silvija, gospodična Silvija, gospodična Silvija!“

Ujec ga je zgrabil z eno roko za vrat, z drugo mu je tiščal usta. Toda bilo je že prepozno — iz one kočije se je odzval prijeten ženski glas: „Bob, Bob! Kaj si ti?“ In čulo se je tudi, da se voz ustavlja.

Zdaj ni bilo mogoče drugače, nego da store tudi oni tako. Še dobro, da je tudi njihov kočijaž že sam od sebe pridržal konje. Tako gospod Haro vsaj tako daleč ni imel, ko je s srditim pogledom na Boba skočil z voza in hotel tja dol k onim. No, spomnil se je, da bi prej ukazal otrokoma, naj vsaj zdaj molčita, ker bo že on sam pojasnil, zakaj so šli kar tako mimo; tu pa sta že skočila rogovileža na oni strani kočije na tla in zdirjala z glasnim kričanjem tja dol. „Bob! Tedi! Počakajta!“ je klical za njima, a bilo je zaman. Že od daleč je slišal, kako je hitel Bob pripovedovati: „Pomisli, teta Silvija — ujec Haro se je ves tresel, ko je zagledal vaš voz. On je gotovo mislil, da se peljejo kakšni razbojnikji mimo. Jaz pa hipoma vidim, da si ti in teta Lina!“

„Tič mišu, da jazbojnikji! Ho-ho!“ je ravno ponavljal Tedi, ko je prisopihal gospod Haro. Ves rdeč zadrege je spoštljivo pozdravil gospodično in se poklonil njeni gospé mami. In ker je videl, da mu zdaj itak nič ne pomaga, če bi se opravičil, kakor je nameraval, je rekel:

„Mislim, da mi spoštovani dami ne bosta zamerili, ako se jima nisem upal pokazati takega, kakršnega sta me napravila ta dva moja ljubezniva nečaka!“

Preden je mogel reči še kaj, se je gospodična Silvija iz srca zasmejala. „Strah pred nama je bil res odveč!“ je rekla. „Saj vendar ne bova mislili, da ste prišli taki iz mesta. Ali zadela vas je tudi takoj kazen: da se niste hoteli skriti, bi bili lahko ostali na vozu in bi se še opazilo ne bilo; tako pa . . .“

Zopet ji je ušel smeh; zakaj gospod Haro je le preveč skesano povešal glavo, kakor bi se bila zgodila res kaka nesreča. Ker ga pa ni hotela dražiti, mu je začela prijazno pripovedovati, kako je njegova sestra in njena prijateljica, gospa Helena, vse preskrbela, da teh par dni do njene vrnitve čim srečnejše preživi. — „Verjamem, verjamem!“ je vzdihnil gospod Haro. „Vse bi bilo, samo teh dveh tolovajev se bojim! Posebno še po izkušnjah prvih desetih minut.“

„Joj, to je pa grdo od vas, da tako govorite!“ se je gospodična zasmejala. „Vaša gospa sestra, ki ju mora vendar poznati, pravi, da sta otroka sicer malo živa, drugače pa da sta prava angela.“

„Tudi meni je pisala tako. Prav čudim se, da je vseeno začutila potrebo, oditi iz teh nebes na odmor nekam, kjer teh dveh angelov ni. Sicer pa, kaj se hoče: otroci so otroci!“ je vzdihnil vdano.

Zdaj ga je poučila tudi stara gospa, da je treba z otroki potrpeti, posebno z dečki. Potem je zaprosil gospod Haro še dovoljenja, da sme poslati damama s prekrasnega graščinskega vrta časih malo cvetic, in posloveli so se na najprijaznejši način. Mladega gospoda je jeza tudi popolnoma minila in odvedel je mala nečaka z vso ljubeznivostjo nazaj na voz.

„Ti tič Hajo — ali mas ti dicno Sivijo jad?“ je vprašal Tedi, ko je voz zdrdral naprej. Gospod Haro ni vedel, kaj bi rekel... Ali je malček že kaj zapazil? Pa saj to vendar ni mogoče! In s karajočim glasom je odgovoril: „Čemu pa naj bi imel jaz gospodično Silvijo rad? Kaj je moja sestra ali sestričina?“

Tedi ga je ves začuden pogledal. Bob pa je vprašal: „Ujec, ali znaš delati piščalke?“ — Toda Tedi se ni hotel speljati na drug pogovor in je rekel z jako odločnim glasom: „Ce nimas dicne Sivije jad, si jump!“

„Oho, Tedi — takih izrazov pa že ne boš rabil!“ se je navidezno razhuditel ujec Haro. „In zakaj naj bi bil lump, če se sme vedeti?“

„Ne, lump nisi, ampak v nebesa ne pojdeš! Papa pravi, da moramo imeti vse človeke radi, posebno dobre človeke! In gospodična Silvija je dober človek, ne?“ je pojasnil Bob. Ujec Haro se je skrivši nasmehnil, a je resno rekel: „Ne pravimo človeki, ampak ljudje!“

„Papa pravi: Človeki!“ je vztrajal Bob.

„Papa pjavi: Coveki!“ je potrdil jek.

„Ali boš tiho vsaj ti, škržat?“ se je nekoliko razjezil gospod Haro. Bobu pa je rekel: „Če boš še enkrat lagal, da papa tako govori, kadar ti popravim kak pogrešek, te bom; zapomni si, Bob!“

Bob je namrdnil ustna kakor človek, ki se mora pač sili vdati, a misli vseeno, da trdi on prav. In kakor da se ne mara prepirati, je ponovil svoje prejšnje vprašanje, če zna ujec Haro delati piščalke. „Da, take dolge znam, ki se jih kar ureže in nič ne izdolbe in ki napravijo potem, kadar se švigne z njimi po zraku ali pa kam drugam: Švik! Švik! — Na take bom vama piskal, če me bosta jezila!“

Bob je menda razumel. Tedi pa je z velikim navdušenjem zatulil: „Svik, svik! Oha, take, da!“

V tem hipu so dospeli na grajsko dvorišče.

III. POGLAVJE.

UJEC HARO SE UČI MOLITI.

Služkinja Rezika je povedala, da je večerja že pripravljena. Gospod Haro se je začudil, da že tako zgodaj, a Rezika mu je pojasnila, da je to zato, ker bi bilo za otroka nezdravo, če bi šla s polnima želodčkoma spat. Izročil ji je torej umazanca, naj ju umije in preobleče, sam pa je hitel v svojo prelepo sobo, ki mu jo je sestra Helena odločila tik otroške, da si bodo tudi ponoči blizu. — Ko je prišel — tudi sam ves čeden in

svež — v jedilnico, sta ga malčka že čakala. Zdaj je že bolj razumel, zakaj ju njuna mati imenuje angelčka: Bila sta v svojih čistih oblekah in s svojima umitima obrazkoma res taka. Bob je bil temnolas angel, Tedi angelček - zlatolasec; Bob je imel velike rjave oči, Tedi čiste in svetle kakor nebeška vedrina. Ujcu se je milo storilo, celo sram ga je bilo, da je bil prej tako hud z njima — sklonil se je k njima in ju je presrečno poljubil. — Zdaj je prinesla Rezika večerjo, da je prijetno zadišalo po sobi. Otrokoma so se zasvetile oči — iz Bobovih je pogledal požrešen ris, iz Tedijeve „nebeške modrine“ vsaj gladen maček. In v enem samem hipu se je skobacal Bob na svoj prostor ob mizi, Tedi pa na visok stoliček, ki je stal v kotu.

„Lin moje noge pod mizo, tic!“ je zavpil, kakor bi ne bil bolj glasno general, ki bi bil s konja ukazoval celemu regimentu vojakov.

„Kaj hoče?“ je vprašal ujec Boba.

„Noge mu porini pod mizo!“ je raztolmačil ta. „Hitro, hitro!“

„To se pravi menda, da naj njegov stol porinem k mizi?“ se je nasmehnil gospod Haro in se je podvizal izvršiti povelje. No, videl je, da se je bil Tedi vseeno pravilno izrazil; zakaj zadovoljen je bil šele potem, ko je imel nožice že čisto pod mizno ploščo in jo je lahko začel z njima divje obdelavati, da je spravil žlice, vilice in kozarce v besen ples. Tu je Bob hipoma opazil, da so skleda „lene“, ker se samo tresejo, in hotel jim je pokazati, da se morajo tudi one pridružiti zabavi. Šele odločen udarec ujčeve trde pesti med to splošno znorelost je prekinil strašno ropotanje.

„Lepo smo začeli!“ se je razjezil gospod Haro. Še eno tako, pa vstanem in si dam prinesiti obed v svojo sobo. In zdaj tiho, da najprej odmolimo!“ Prekrižal se je, upognil glavo in je začel:

„O, hvala, Bog, Ti iz srca,
za vse, kar nam Tvoja roka da,
na svetu lačne vse nasiti,
na svetu žejnim vsem daj piti,
nekdaj pa k Sebi vsem nam priti! Amen!“

Pokrižal se je in je prijel za vilice; zakaj bil je že res hudo lačen. Tu pa se je ozrl na otroka in vilice so mu padle iz roke. Oba sta strmela z debelimi očmi vanj, kakor v kako čudno prikazen.

„Kaj je bilo to?“ je zategnil nazadnje Bob; in zdaj sta se zazijala mala dva drug v drugega pa zopet pogledala ujca.

„Kaj?“ je vprašal gospod Haro ves začuden.

„Kaj si zdaj rekel? Kaj je bilo to?“ je rekel Bob.

„Molitev vendar! — Kaj me tako gledata?“ se je čudil ujec še bolj.

„To — to je bila molitev?!“ je vzkliknil Bob in je gledal ujca z brezkončnim zaničevanjem.

„To — mojitev?! Oha!“ je ponovil jek, zmajeval z glavico in gledal ujca, kakor da tudi on dvomi, če je dobri ujec res še pri pravi pameti.

„Ali, ujec Haro! Kaj ti res ne znaš moliti? Ali res ne veš, kako se moli? Ali hočeš, da ti povem, kako moli papa?“ se je ponudil zdaj Bob, kakor da ga je hipoma obšlo globoko usmiljenje z nesrečnim ujemem.

„No?“ je vprašal gospod Haro res ponižno.

„Torej — tako se moli:

Spet si nam jedi pripravil,
zopet k mizi nas povabil —
hvala Tebi, o, Gospod!
Nasiti lačne vsepovsod!

tako se moli!“ je povedal Bob še enkrat.

„Kaj ni bilo prav to tudi že v moji molitvi? Ta je pa lepa!“ se je razjezil ujec. „In zdaj začnimo! Človek je lačen, pa izgublja čas!“ Hotel je zopet vzeti vilice; toda Bob ga je meril še vedno z istim zasmehljivim in obenem pomilovalnim pogledom. — „Kaj hočeš še?“ se je razburjal ujec Haro vedno bolj. „Zakaj ne jesta?“

„Hoho — danes pa bomo jedli brez molitve! To bo papa vesel! In mamica šele,“ se je rogal Bob.

„Ti preklicani otrok, ti! Ali nismo že molili?“ je zavpil ujec Haro in udaril po mizi.

„Tako? Tedi je torej molil? Kdaj je molil, ko še zna ne? In jaz sem seveda tudi molil? Jaz nisem molil, ampak sem samo tebi povedal, kako se moli! In ti tudi še nisi molil — prav!“ je učil Bob s silno mirnim glasom. In potem je nedolžno sklenil ročici in je rekel: „Molimo zdaj, ujec Haro!“

Gospod Haro je zaškrtał z zobmi. A videč, da mu vse nič ne pomaga, je naprosil Boba, naj moli za danes on naprej, ko on še ne zna te prave molitve. Bob je milostno privolil in je počasi izgovarjal besedo za besedo, gledajoč ves čas ujca, ali mu gre v trdo glavo. Medtem je tudi hitel naglo žuboreti. In ko je Bob končal in slovesno izjavil, da je zdaj vse v redu, se je oglasil Tedi: „Ješ dvakrat jeku. Oha!“

„Prej si pa trdil, da Tedi še enkrat ne zna!“ je ujec grdo pogledal Boba in si je zdaj odločno odrezal kos pečenke.

(Dalje).

Ob Soči.

*Kot ob zibelki otroka
skrbna mati poje Soča
našim fantom uspavánko
žalostno . . .*

*Kot da poje jo ljubezen
pesemco o domovini,
tihu pesem hrepenenja
v črno noč . . .*

Davorinov.

Pomladanska.

*O, pomlad krasna, Bog te sprimi!
Kako te vse veselo je!
Po žalostni in mrzli zimi
vse stvarstvo oživelo je!*

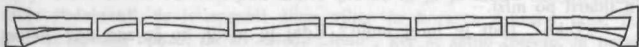
*Studenci, reke in potoki
zdaj prosto svojo pot hité;
po gorah, gričih in po loki
že ptički drobni žorgole!*

*Vsa prerोजना je narava,
vse diha hvalnico Bogu,
in kukavica preletava
dehteči gozd, pojoc „ku-ku.“*

*Kako vesel pastirček peva
pri čredi svoji vrh planin,
da daleč naokrog odmeva:
Zdaj zopet sem višave sin!*

*Pozdravljena, pomlad zelena!
Tako naj se povsod glasi!
Bolj ljuba mi ni stvar nobena,
kot si pomlad cvetoča ti!*

Ivanka Kocijanova.

Srečko Stegnar,
odličen slovenski učitelj in
skladatelj, umrl v Mariboru.

ANTONIJA GERMKOVA:

Zadnja želja.

či ubogih staršev je bila Danica. Poleg nje sta imela roditelja še štiri otroke, majhne in bledolične. Očeta niso imeli doma; ležal je kot vojak v daljni bolnišnici. Danica je bila izmed otrok najmlajša. Vedno čista, zašita in zakrpana je hodila v bližnji otroški vrtec. Ker njena mama ni imela denarja, da bi ji kupila novo obleko, je morala nositi one obleke, ki jih so ji darovali usmiljeni ljudje. Tudi čreveljčkov ni imela. Pa nič zato! Imela je na nogah cunjaste copatke, zato jo je mama vsak dan prinesla v naročju v šolo.

Ker je bila Danica doma in v šoli pridna, ji je Miklavž prinesel lepo novo obleko. In prav v šolo jo je prinesel! Zaklical je: „Danica Danevova!“

Pogumno je vstala in šla k njemu. Prav nič se ni bala onih dveh črncev, ki sta stala za tem svetim možem. Saj je vedela, da pridnim otrokom prav ničesar ne naredita. Joj, kako je bila Danica vesela nove obleke! Materi, ki je čakala v veži, je vpila: „Mama, novo obleko imam!“

„Oblekco? Kdo ti jo je dal?“

„Miklavž je bil v šoli in mi jo je dal,“ je odgovarjala v eni sapi.

„Ali si zahvalila Miklavža?“ jo vpraša mama.

„Sem, sem. Rekla sem mu hvala!“

Prinesla je obleko domov. Stanovali so v pritličnem stanovanju. Vsem sostanovalcem v hiši je Danica kazala svojo novo obleko. Kako je je bila vesela! Saj to je menda v življenju njena prva nova obleka!

Po Božiču nenadoma zbolí. Velika vročina jo je kuhala, in hropelo je v njej. Vsa zdravila, ki so jih bližnje ženice nasvetovale, je mama poizkusila, da bi Danici odleglo. A le ni hotelo! — Iskala je tudi zdravniške pomoči v pol ure oddaljenem mestu, a ker je bila brez sredstev, je ni dobila. Vrnila se je domov molče in v nekaki omotici. Nič več ni vedela, kaj se godi z njo; brez solz in brez moči je hitela proti domu. Okrog enajste ure je prišla domov vsa zasopla, a telo ji je pretresal mraz! Za ubogega tedaj ni pomoči, si je govorila. Grozna krivica! Bala se je stopiti v sobo. A Danica je ležala, navzgor obrnjena, kot jo je pustila, in hropelo je še vedno v njej.

„Ali si prišla, mama?“ jo milo vpraša.

„Sem, dete moje, kaj bi rada?“

„V kuhinjo me nesi malo!“

Previdno jo je vzdignila in zavila v rjuho. A videla ni, da ima otrok že mrtvaške poteze na obrazu in osteklenele oči! —

„Ne morem, mama; nesi me zopet v sobo!“

Nežno jo zopet vzdigne, in položi v posteljo. Okrog nje so stali njeni bratci in sestrice ter milo gledali trpečo Danico.

„Mama!“ jo zopet pokliče, „ti si tu; a moj oče?“

„Oče je daleč od tu in se vrne kmalu, da vidi svojo pridkano Danico.“

„A jaz ga ne bom več videla?“

„Kaj govoriš, srce moje; ti kmalu, kmalu ozdraviš.“

Pa je zopet začela: „Ti si tu, a mojega očeta ni; ne bo me več videl...“

Kot nož — tako so rezale te besede trpeči materi v srce. Pomišljala je: odkod te pametne besede? Ali bo res umrla? In oče, ki jo ima tako rad, je res ne bo več videl?

Dihala je počasneje, in tudi hropenje jo je polagoma zapuščalo.

„Ali ji bo sedaj bolje, mama, ko več tako ne hrope?“ vpraša starejša hčerka.

Mama se skloni nad malo bolnico in posluša njen utrip srca, ki je počasi pojemal, dokler ni nenadoma izostal.

Kakor bi zaspala, tako je umrla!

„Danice ni več, sestrice vaše ni več, otroci moji!“ zakriči mati in začne krčevito jokati. In jokali so tudi otroci.

A isti dan je dobila Danica zopet novo — belo obleko. —

Trobentice.

*Trobentice, trobentice,
kako smo vas veseli:
po bregu že cvetete nam,
še v dolu sneg je beli!*

*Pa skoraj skopnel bo povesod:
pomlad ste naznanile
in na prelepe njene dni
spomin nam oživile!*

*Zato veseli vsi tako
vas trgamo po bregu
in zimi piskamo v slovo,
ki joka že na begu!*

*Kot ženin v čast njej ves se svet
bo preoblekel krasno,
med cvetjem v gaju ptičji zbor
pa pel v pozdrav ji glasno!*

*A mi začnemo spet takrat
tam na zeleni trati
v zabavo in za kratek čas
si igre ponavljati.*

Fr. Rojec.

Ko vihrá neblago vreme . . .

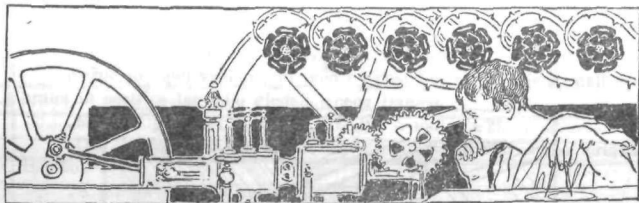
*Ko vihrá neblago vreme,
lije curkoma, grmi,
krega se oblak z oblakom
k zemlji strele črt leti:*

*Blagor mu, ki lahko stisne
v varno se zavetje kam,
mirno čaka—morda plašno,
a vihar besni drugam.*

*Ali on — sirotnik jadní —
ki vihar zajame ga,
ko popótuje, pa nihče
v varni dom ne vzame ga!*

*O, gorje, ki se mu v duši
nemirú je srd razvil —
od nikoder ni nikogar,
ki bi tolažnik mu bil!*

Modest.

STRIC PAVEL:

Z delom se učimo!

(Dalje.)

dgovori na poizkuse v 1. šte. „Zvončka“:

- a) V kozarcu ostane strjena bela snov, ki je skrob.
- b) Skrob je bel prah, ki pod prsti škriplje in nima ne duha, ne okusa.
- c) Če damo skrob v mrzlo vodo, se voda skali, čez čas pa se sesede skrob na dnu, kar kaže, da se skrob v mrzli vodi ne raztopi.
- e) V topli vodi se skrob nakuha, postane prosojen in zdrizast. — Lista papirja, ki smo ju s tako snovjo namazali, se trdno sprimeta. Ta snov je skrobov lep ali klej.

d) Skrob se kupi tudi v prodajalnici, in sicer rižev skrob, ki ga rabijo perice za skrobljenje perila.

e) Rižev skrob se ujema s krompirjevim skrobom v vseh svojstvih, kar dokazuje, da je ista snov.

f) Fižoli, ki smo jih dali pri tem poizkusu kaliti, poženejo najprej koreninico, potem se izcimita iz njega dva lista. Trdi rožnati ovoj pri fižolu odpade.

g) Tudi krompir požene iz očes dolge cime.

h) Čebula začne razvijati liste.

1. Jodova raztopina skrob pomodri. — Tudi krompir pomodri, če kanemo nanj kapljico jodove raztopine, pravtako prerezano žitno zrno, fižol, čebula, kar dokazuje, da je v vseh teh stvareh skrob.

2. Snov, ki smo jo dobili pri tem poizkusu, ni več skrob, pač pa skrobna guma, ki se v vodi topi in daje izvrstno lepilo.

3. Skrobovo gumo jodova raztopina pordeči, kar dokazuje, da v njej ni več skroba, pač pa sladkor. Skrobova guma je tudi po okusu sladka.*)

*) Čitatelji naj si narišejo na polo papirja razpredelnico, kakor smo jo v manjšem merilu priobčili na 10. strani. V tisto razpredelnico naj potem zapišejo te odgovore v posamezne oddelke, kakor jih označujejo črke, oziroma številke! To velja tudi za bodoče zapisovanje odgovorov.

Uredništvo.

O skrobu si zapomnite sledeče: Poizkusi so nam pokazali, da se nahaja skrob v rastlinah; najdemo pa ga v vseh, ki imajo zelene liste, zakaj zrnca v teh listih ga napravljajo, da služi rastlinam v hrano. Skrob pa se nam je pokazal kot v vodi neraztopljiv, zato si ga izpreminjajo rastline v raztopljivo skrobovo gumo (dekstrin). Največ skroba pa si nabirajo rastline v semenska zrna in gomolje, od koder požene nova rastlina, ki porabi skrob za svoj prvi razvoj. Različne rastline imajo v teh svojih delih različno množino skroba: krompir 20°/_o, pšenična zrna 60°/_o, riž celo 70°/_o.

Znano je, da meljejo ta žitna zrna v moko; v tej ostaja ves skrob, in tako razvidimo, da je skrob tudi za ljudi preimeno hranilo. Uživamo ga v vsaki močnati jedi in zlasti v kruhu. — Skrobov lep in skrobovo gumo pa rabi knjigovezec kot klej pri vezavi knjig.

(Dalje.)

Sinoči.

*Sinoči sem poslušal melodije . . .
Gozdi sivi
zvezdam peli so večerno pesem.
Murni v njivi
cvetkam so jo peli pestrobojnim . . .
Slavček v grmu
pel je zemlji pesem o ljubezni . . .
Toda meni nihče ni zapel,
moje solze nihče ni umel . . .*

Davorinov.

Darovanje.

*Davi v zori smo iz čašic
cvetke darovali
Vesni . . . Kje ste pa vi, ptički,
jutro to prespali?*

*„Ej, mi ptički, mi poskočni,
bi zapeli radi,
a pustili v južnih gajih
v novi smo pomladi*

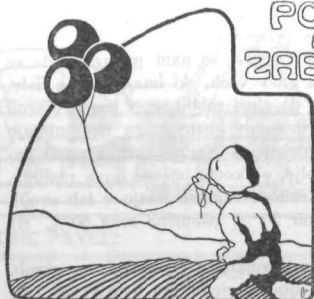
*bratce svoje, bratce ljube;
sladke misli nanje
nas zazibale so davi
v južne morske sanje . . .*

*Pa zato mi nismo prišli,
davi zamudili
darovanje; pomlad vso se
bomo zdaj solzili . . .“*

Josip Kralj.

POUK IN ZABAVA

Uganke v zlogih.

Prvi in drugi in tretji; da ga razveseli, mu prvi in drugi da drugega in tretjega; potem pa pride prvi in tretji ter prvemu, drugemu in tretjemu drugega in tretjega pojé; prvi, drugi in tretji se joka; prvi in drugi zakliče dvakrat drugega, a prvi in tretji zbeži.

Rešitev in imena rešilcev te veseložalostne zgodbe priobčimo prihodnjič.

Rešitev obeliska v 3. številu.

Simon Jenko.

k	o	S	e	c
A	z	i	j	a
S	i	m	o	n
K	r	o	p	a
D	u	n	a	j
k	l	J	u	n
m	l	e	k	o
D	u	n	a	v
b	o	k	a	l
k	r	o	n	a

Prav so ga rešili: Emil, Josipina in Vidka Hreščak v Ilirski Bistrici; Božena Sattler, učenka v Šmartnem pri Litiji; Vasja Pirč, učenec III. razr. v Mariboru; Slavoj Jenko; Stanko, Slavica in Anica Valenčič v Trnovem; Marija Ganglova, učenka V. razr. v Idriji; Divna Ferluga, učenka v Borštu pri Trstu; Tilka in Božena Jelenec v Kandiji pri Rudolfovem; Božidar Černej, učenec v Grižah pri Celju; Kocbek Edvard, Kocmut Karel, Korošak Tonček, Korošec Lovrenc, Slavič Elizabeta in Zrnec Rozalija, učenci in učenki 6. razreda pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Stanič Jožef, učenec VI. razreda v Artvižah (Istra); Gojmir Jelenc, dijak II. a razreda na c. kr. I. drž. gimnaziji v Ljubljani; Viljem Ogorelec, učenec VI. razr. pri Sv. Barbari v Halozah; Živko Rebec, dijak obrtne šole v Kastvu; Stanko Kosi, dijak I. gimn. razreda v Celju; Mira Kuralt, učenka v „Mladiki“ v Ljubljani; Demeter Skok, učenec II. razr. v Domžalah; Alojzij Babič, Ivan Vrabl, Terezija Lipovec, Antonija Škrjanec, Vlasta Tomazič, učenci in učenke na Staricesti; Damijan Cestnik, Marija Čutkova, Marija Košičeva, Zofi Kudrova, Pavla Pavšekova in Anica Verdeljeva, učenci in učenke II. razr. v Lokah pri Sv. Jurju ob Taboru; Milan Dolenc, učenec III. razr. v Sežani; Vida, Vlasta, Tatjana Horvat, učenke v Ptuj; Maks Farkaš, dijak II. b gimn. razreda v Mariboru; Julij Mazelle, dijak II. b razr. na c. kr. realki v Ljubljani; Dušan Šeber, dijak I. b razr. na II. c. kr. drž. gimn. v Ljubljani; Milan Mazelle, učenec IV. a razreda na I. m. d. ljudski šoli v Ljubljani; Franc Natek, dijak II. gimn. razr. v Celju; Pečovnik Viktor, Novak Fortunat, Ramšak Ferdinand, Novak Jožef, Pancer Miha, Stopar Alojzij, Počovnik Franc, Korošec Avguštin, Praprotnik Anton, Bizjak Genovefa, Mogu Zofija, Cizej Kristina, Bitenc Ivanka, Ostir Marija, Bizjak Marija, Vodovnik Rozalija, Kokovnik Antonija, Terezija Predovnik, Leskovšek Antonija, Bizjak Micka, Rovšnik Micka, učenci in učenke v Letušu. — Prepozno došli rešilci besedne uganke v 2. številu: Pepe Rus, Alojzij Samsa, Antonija Mohar, Ivana Lavrič, učenci in učenke VI. razr. v Loškem potoku; Marija Rožančeva, učenka II. razr. v Lokah pri Sv. Juriju ob Taboru; Stanko Logar, dijak I. gimn. razr. v Kranju; Viljem Ogorelec, učenec VI. razr. pri Sv. Barbari v Halozah.

Ljubezen sveta med naródi, brati
človeštvu sama more pomagati!

Josip Stritar : Prijatelju.

Iz Stritarjevega „Drobiža“.

Vsevidno soľnce znađ neba
ne vidi lepšega na sveti,
kot je z usodo boj moža,
ki zna udarce nje trpeti!

*

Gotovo, zase si najprej
dolžan in za svoj rod skrbeti;
a to ni vse, srce imej
za brate po vsem širnem sveti!

*

Gorje človeštva glej okrog,
a ne tožití po otroško!
Ne stoj, ne drži križem rok,
pomagaj, to je blágo, moško!

*

Kedor pri b. lnem je prebil
otroku dolgo noč do zore,
z rokó mu čelo je hladil
on ve, kaj se trpetí more!

*

Lepó je, da se govori
navdušeno za dom in poje;
še lepše pa se meni zdi,
če zanj gre vsak na delo svoje.

*

Naš kmet, četudi ni bogat,
je vreden, da ga svet spoštuje.
Zakaj? On knjige bere rad
in, kar je tudi kaj, kupuje.

Ni čudo, če se, mož bogat,
težkó boš od življenja ločil!
Od polne mize kdo bi rad
v to črno, mrzlo jamo skočil?

*

Ne, maščevanja ne poznam,
za hudo nimam jaz spomina;
če prideš gladen, rad ti dam
kos kruha in kozarec vina!

*

Če prideta na dom mi dva,
pomoči prosití siromaka.
sovražniku najprej se da,
prijatelj malo naj počaka.

*

Prijazna kočá pod goró,
v zatišju mirnem tu stoječa!
Pod skromno tvojo streho bo
doma, če kje na svetu, sreča!

*

Lepó na ravnem se živi,
doline ljubim in pogorje;
a sklenil rad bi svoje dni
v bližini tvoji, sveto morje!

*

In tebe bi pozabil kdo?
Ne hranil v sladkem te spomini?
Oj, Blejsko jezero, oko
predragi moji domovini!

Posvetil bratom si duha kreposti,
ti miren bodi, storil si zadosti!

Josip Stritar : Prijatelju.

Za dom, svobodo bóri se, resnico,
za bratoljubje góri in pravico!

Josip Stritar: Prešernova oporoka!

Matevž Langus.

Slovenska javnost je popolnoma prezrla dne 21. oktobra 1915, šestdesetletnico smrti znanega slovenskega slikarja in Prešernovega prijatelja — Matevža Langusa. — Rojen je bil l. 1793. v Kamni Gorici na Gorenjskem kot sin ubožnega kovača in žrebjarja. Samouk brez osnovnih nauk samo po svojem prirojenem talentu in po svoji čudoviti pridnosti in vztrajnosti se je pospel od navadnega mažača do slavnega slikarja slovenskega. — Okrasil je s svojimi slikami mnogo cerkvá na Kranjskem: kupolo ljubljanske stolnice, frančiškansko cerkev v Ljubljani, cerkev na Šmarini gori i. dr. — Narišal je tudi pesnika Franca Prešerna. — Umrl je dne 21. oktobra 1855. kot obče čislán umetnik v Ljubljani. Svoje imetje je zapustil za dijaške ustanove.

Franc Šavnov.

Eden, dva, tri . . .

V vlaku, ki vozi iz Bremna v Oldenburg, je sedelo več deklet, ko sta na neki postaji vstopila preprosta žena in neki moški. Žena je nekaj časa tiho sedela, potem pa začela na prste šteti: „Eden, dva, tri . . . Eden, dva, tri . . .“ To je večkrat ponovila. Dekleta so se čudila, delala opazke in se smejala. Ko je bilo tega spremljevalcu dotične žene preveč, je rekel dekletom: „Ali se boste nehale smejati, če vam povem, da so tej ženi trije sinovi v vojni padli in da jo spremljam sedaj v blaznico!“ — V vozu je namah nastala tišina . . .

Zaklad je odkril.

V Tréštu na Moravskem je neki tesarski mojster kupil od nekega posestnika zemljišče, ki je bilo več kakor 120 let pri dotični hiši. Pri oranju je tesar odkril nekaj starih novcev in to ga je napotilo, da je začel kopati in iskati po svojem zemljišču. Našel je res obsekan kamen in pod njim tri lonce, ki je bilo v njih tri kilograme zlatega in enajst kilogramov srebrnega denarja. Tesar je okrajnemu glavarstvu naznanil, kaj je odkril, in sedaj

pregledujejo strokovnjaki te denarje. Najstarejši novce je kovan l. 1425., najmlajši l. 1692. Vrednost odkritih denarjev cenijo na 42.000 do 45.000 kron.

14 leten deček obsojen na 10 let ječe.

Zgodilo se je v Vinkovcih na Hrvaškem, da je sodišče obsodilo dečka tako zorne mladosti v tako težko ali — zasluženo kazen. Zakaj zverski zločin, ki ga je zagrešil dečko Spasoje Dumović, je zaslužil tako kazen. Srečal je nekega dne v Rumi 9 letnega Ivana Karakaševića, ko je nosil v levi roki štiri vrečice, v desni pa 60 kron v bankovcih. Mladi zločinec je izvil poslednjega s seboj v hlev, češ, da mu da zajcev. Tu mu je zvezal roke in noge in mu pritisnil glavo k tlom. Potem je potegnil nož in mu začel rezati goltanec, Mail Jovo se je sicer iztrgal, ali potem ga je Spasoje — pod pretvezo, da mu izpere rano — zvalil do potoka. Tu je onemoglega in krvavega Joviko najprej potisnil v plitvo vodo na trebuh ter mu pritisnil glavo, da bi ga zadušil. In zopet se je Jovo iztrgal, ali zločinec ga je preganjal in pretepal, dokler ni prišel neki kmet, ki je pred njim Spasoje Dumović zbežal. Tudi na razpravi se je mladi zločinec vedel povsem hladno, kakor da vse to njega nič ne briga. Priznal je hladno, da je hotel ugrabiti denar in ubiti Jova. Ta je zaradi pretrpljenega strahu — znorel. — To je res redek slučaj. Zločinska nrav se je v tem razbojniku razvila že v 14. letu. A še huje, nego poizkus plena in ubojstva sam, pretresa človeka nenavadno mučenje žrtve.

Poldrugo leto vojne.

Dne 25. januarja t. l. je minilo poldrugo leto, kar je udarila usodna ura, v kateri se je porodila svetovna vojna. Dne 25. julija 1914 je namreč potekel avstro-ogrski ultimatum Srbiji in so bile pretrgane diplomatske zveze — in s tem se je začelo nasprotje med velikimi državami. Poldrugo leto je Evropa v plamenu, a še ni nič znamenj, ki bi kazala na skorajšnji konec.

Pravice domovine svoje brani,
njej v izkušnji vsaki zvest ostani!

Josip Stritar: Prešernova oporoka.

Čenjeni gospod Doropoljski!

Z veseljem Vam pišem prvokrat pismo. Star sem trinajst let. V šolo hodim v Sp. Šiški. Učitelja imamo jako skrbnega in ga imamo radi. Prav rad se učim zgodovine. Imam štiri sestre in tri brate. Sedaj smo ravno dobili izpričevala. Jaz sem imel slabo, pa obljubljam, da se pobolišam. Jako rad bi znal dobro nemško, ker je danes koristno, če kdo kaj zna. Jako bi me veselilo, ko bi odgovorili na to pismo v „Zvončku“.

Srčno Vas pozdravlja
Branko Boltavzer,
učenec VI. razr.

Odgovor:

Ljubi Branko!

Zgodovina je učiteljica narodov; ona je zrcalo preteklosti, ogledalo sedanjosti. Iz zgodovine črpamo nauke svojemu delu za bodočnost domovine in človeštva. Vse to gotovo umeješ, zato se je pa rad učiš. — Upam, da ostaneš zvest svojji obljudi in da mi ne boš več pisal — o slabem izpričevalu!

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Zvedela sem po svojih součenkah, da ste velik prijatelj mladine. Torej sem se tudi jaz namenila Vam pisati. Naš gospod učitelj je jako dober. V šoli pišemo, rišemo, pojemo, računamo.

Izmed vseh teh predmetov imam najrajša petje.

Prosim, da bi potisnili to pismo v svoj kotichek!

Srčno Vas pozdravlja
Apolonija Sedovškova,
učenka v Šmihelu.

Odgovor:

Ljuba Apolonija!

Nekje pravi slovenski pesnik: „Veselega srca vesela pesem je najlepši znak!“ — In dobro nam je tam, koder pojo dobri ljudje. Pa saj tudi ni pesmi, ki bi jo mogli po milini in lepoti dvigniti nad slovensko pesem!

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Najprej Vas lepo pozdravljam in Vam želim zdravlja in veselja mnogo let! V šolo hodim v I. razred IV. oddelek. V šoli se učim pisati, risati, računati, brati in veronauk. Stara sem 12 let, šolo obiskujem že 5 let. Prosim, da bi potisnili to moje slabo pisanje v svoj kotichek. V šoli nam daje g. učitelj knjige, da jih beremo, najljubši mi je „Zvonček“.

Antonija Gabrova,
učenka v Šmihelu nad Mozirjem, Štajersko.

Odgovor:

Ljuba Apolonija!

Tudi jaz Ti želim zdravlja in veselja v zvrhani meri: zdravlja, da se boš lepo dušno in telesno razvijala; veselja, da Ti pojde vse delo gladko in lahko izpod rok. Taka bodi vsaka slovenska deklica — ljubljeni domovini v čast in korist!

Blagorodni gospod Doropoljski!

Dovolite mi, da Vam danes pišem. Že dolgo sem nameravala Vam pisati. Dobim vsako leto „Zvonček“, ki ga jako rada berem. Dovolite, prosim, da Vam v prihodnjem pismu napišem lepo povest, ki mi jo je povedala moja starejša sestra.

Ne morem lepše pisati, ker jako slabo vidim.

Imam sedem bratov in tri sestre. Najstarejši brat je bil 5. februarja star 18 let.

S spoštovanjem Vas pozdravlja
Ničica Hribarjeva,
učenka 3. razreda na c. kr. deklinški vadnici
v Ljubljani.

Odgovor:

Ljuba Ničica!

Res sem radoveden, kakšna je tista lepa povest, ki Ti jo je povedala Tvoja starejša sestra. Le kmalu mi jo pošlji, da jo pregleдам in z njo seznanim svoje koticekarje! — Čuvaj si oči — ta neprecenljivi dar božji! Ali si že bila pri zdravniku?

Cenjeni gospod Doropoljski!

Po „Zvončku“ sem zvedela, da ste dober prijatelj mladini. Zato si dovoljujem, da Vam pišem nekoliko vrstic. Jaz sem učenka I. razreda III. oddelka, Stara sem 12 let. Šolo obiskujem že 6 let. Posebno se veselim Velike noči. V šoli je veselo: pišemo, rišemo, čitamo, računamo in časih tudi pojemo. „Zvonček“ jako rada čitam, posebno pa tista pisemca, ki jih pošiljajo učenci v Vaš kotiček. V šolo imam pol ure hodá. Doma se imam prav dobro.

Prosim Vas, ne zamerite, ako Vas s tem pisanjem nadlegujem. Lepo Vas pozdravljam in pričakujem malega odgovora.

Mica Rozoničnikova,
učenka v Šmihelu nad Mozirjem, Staj.

Odgovor:

Ljuba Mica!

Vidiš, kako je lepo mlado življenje! O, tako je pač, da si mi stari ljudje želimo vanje nazaj. Toda nobene poti ni več tja. Z ljubečim srcem gledamo svojo mladino, kako raste in se razvija v blagor domovine!

*

Veleccenjeni gospod Doropoljski!

Danes Vam prvič pišem, ker sem videla v „Zvončku“ Vaš kotiček, ki Vam v njem otroci pišejo. Jaz sem doma vedno prebirala Vaš „Zvonček“. Moj ata je nadučitelj v Ksveriju na Štajerskem. Imam veliko veselje z vsemi predmeti, najbolj pa s čitanjem. Hodim v šolo h gospodični Ferderbarjevi v IV. razred nemške šole v Studenci pri Mariboru. Imam bratca Stanislava in sestrico Veruško. Bratca jako zanima sedanja vojna.

Srčno Vas pozdravlja
Pepca Terčakova.

Odgovor:

Ljuba Pepca!

Ker Te najbolj zanima čitanje, je to dokaz, da si ukaželjna deklica. In glej, v „Zvončku“ dobiš vsega po malem, kar utegne utešiti Tvojo ukaželjnost. Tako se tudi v tem primeru uveljavlja prislovico: „Kamen do kamena — palača; zrno do zrna — pogača!“ Ali umeš to?

*

Obliče se mi spremenilo,
ostalo kakor prej srce;
ljubezen verno ohranilo
do mile rojstne je zemlje.

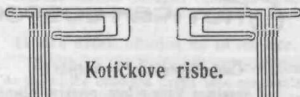
Josip Stritar: Popotne pesmi.

*

Listnica uredništva.

Zaradi obilice gradiva moremo s priobčevanjem drugega dejanja igre „Tončkove sanje in Miklavžev večer“ pričeti šele v prihodnji, številki. Prosimo potrpljenja!

Kotičkove risbe.

Franc Šavnov: Eden naših kotičkarjev

